

**NEKI ASPEKTI PRIMENE SAMOVREDNOVANJA U
VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA U REPUBLICI SRBIJI**

**SOME ASPECTS OF SELF-EVALUATION IMPLEMENTATION IN
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE REPUBLIC OF
SERBIA**

**Ivan Pribičević, master dipl. ing.
organizacionih nauka
Zavod za udžbenike
Beograd**

**dr Miloš Jelić, viši naučni saradnik
Institut „Kirilo Savić“ a.d.
Beograd**

REZIME

Pod uticajem Bolonjskog procesa, visoko obrazovne institucije u Republici Srbiji se podvrgavaju promenama kako bi postale njegov deo i održale svoju vrednost u sistemu. Samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta deo je modela Evropske unije za obezbeđivanje kvaliteta u visokoškolskim ustanovama. Republika Srbija donela je Pravilnik kojim je propisala standarde i uputstva za njihovu primenu. Primena ovih standarda treba da obezbedi kvalitet u visokoškolskim ustanovama. Svaka ustanova ima sopstvene indikatore kojima meri usklađenost sa standardima. U radu je prikazan pregled sistemskih standarda i indikatora kojima se oni ostvaruju na primeru osam visokoškolskih ustanova. Izabrani su standardi: Strategija obezbeđenja kvaliteta; sistem obezbeđenja kvaliteta; uloga studenata u samovrednovanju i obezbeđenju kvaliteta; sistemsko praćenje i periodična provera kvaliteta; kvalitet udžbenika, literature, bibliotečkih i informatičkih resursa. Rad pruža kritički osvrt na primenjene indikatore, te daje sugestije za njihovo redefinisavanje kako bi oni, s jedne strane odgovarali datim uputstvima, a sa druge, postali pogodan alat za samovrednovanje obrazovnih institucija u cilju podizanja kvaliteta njihovog rada.

Ključne reči: Samo-vrednovanje, Bolonjski proces, kvalitet obrazovanja

SUMMARY

Under influence of Bologna process institutions of higher education in Republic of Serbia are undergoing changes to become part of the process and to maintain their position within the system. Self-evaluation and quality assessment make part of EU model for quality assurance in institutions of higher education. Republic of Serbia enacted a regulation on standards and manuals for implementation. Implementation of these standards should provide quality in institutions of higher education. Every institution has own indicators for measuring alignment with standards. The paper provides a survey of a group of standards and indicators in eight higher education institutions. Selected standards are: Quality assurance strategy, Quality assurance system, Students' role in self-evaluation process and quality assurance, System monitoring and quality audits, Quality of textbooks, literature, library and IT resources. Paper gives critical review on self-evaluation reports and gives suggestions for redefining indicators for better conformance with standards and to make indicators to become proper tool for self-evaluation process.

Key words: self-evaluation, Bologna process, quality of education

1. UVOD

Samo-evaluacija je mehanizam za unapređivanje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova koji je široko prihvaćen u zemljama Evropske Unije. Sastoji se u sistematskom procenjivanju, periodičnom kontrolisanju i dokumentovanju parametara kvaliteta nastave i studijskih programa, menadžmenta i ključnih aktera u tom procesu. Kao i svako ocenjivanje koje pretenduje da pruži objektivnu sliku o objektu ocenjivanja, tako se i samo-evaluacija sprovodi u odnosu na unapred definisani standard. Opšta uređenost organizacije se može sprovoditi prema standardu za sistem menadžmenta kvalitetom, ali je poverenje koje se na osnovu toga stiče prilično ograničeno budući da je reč o generičkom standardu koji se primenjuje za sve vrste organizacija. S tim u vezi, samo-evaluacija se sprovodi prema standardima koji su posebno priređeni za visokoškolske ustanove.

Primena samo-evaluacije kao sredstva za unapređenje kvaliteta prevazilazi koncept usaglašenosti koji se implicira u standardima za sertifikaciju sistema menadžmenta kvalitetom i mnogo je bliža konceptu poslovne izvrsnosti. U tom smislu, samo-evaluacija omogućava: Da se prepoznaju oblasti u kojima se mogu sprovoditi poboljšanja, koja uključuju i inovacije; Da se utvrdi kako je moguće ekstrapolirati uspeh i na druge oblasti; Da se usredsrede akcije i resursi na povećanje uspeha organizacije, ali i pojedinaca u njoj; Da se podstiče atmosfera kreativnosti i inovativnosti u organizaciji; Da se afirmišu prave ideje i najbolja praksa unutar same organizacije; Da se prati i meri napredovanje organizacije prema postavljenim ciljevima organizacije, kao i da se pored performanse organizacije sa performansama organizacije koja je postavljena kao uzor (*benchmarking*), [1].

Samo-evaluacija se kao aktivnost najbolje može razumeti u svojoj suštini preko svoja dva simbola koji je određuju: ogledalo i točak. Ogledalo asocira na nameru za preispitivanjem sebe i svojih prethodnih aktivnosti, sa ciljem da se uoče i one nepovoljne stvari, obzirom da ogledalo reflektuje i one stvari na koje se nije dovoljno obratila pažnja, sve u cilju da se stvari poprave u budućnosti. Sa druge strane, proces samo-evaluacije je više cirkularni nego linearni. Za pokretanje jednog takvog „točka“ energija za pokretanje proizlazi iz preispitivanja i evaluacije iskustva (kretanje unazad), dok teži promeni kroz mobilizaciju potencijalne energije (kretanje unapred), [2].

Samo-evaluaciju ne treba posmatrati nezavisno od drugih evaluacija koje se mogu sprovoditi na istu temu, pre svega: nezavisne i eksterne evaluacije. Prvu iniciraju osobe koje nisu odgovorne za realizaciju programa unapređenja u organizaciji, dok su kod druge inicijatori lica odgovorna za projekat, ali je evaluator nezavisan. Samo-evaluacija, po pravilu, pozitivno deluje na pripremu za eksternu evaluaciju jer slama otpore i strahove, a podiže participativnost učesnika u eksternoj evaluaciji. Time se smanjuje vreme i otpor za eksternu evaluaciju. Pri svemu tome, osnovna pitanja, metode i proces učenja su identični, ali se uloga i odgovornosti aktera razlikuju.

Uvođenje samo-evaluacije u visoko-školsko obrazovanje, pored drugih mehanizama koji su usmereni na poboljšanje kvaliteta rada ustanove, proizvodi sledeće nesporne efekte, [3]: Ohrabruje potpunu i sveukupnu procenu rada visoko-školske ustanove; Omogućuje bolje razumevanje svake vrste ocenjivanja kome će ustanova biti podvrgnuta, i posvećuje mnogo veću pažnju stavovima njenih interesnih strana.

2. ZADATAK ISTRAŽIVANJA

U ovom radu autori su se opredelili za analizu standarda koji se odnose isključivo na kompetencije koje poseduju. S obzirom da standardi zahtevaju javnost i dostupnost svi podaci prikazani u radu dati su isključivo preuzimanjem sa zvanične internet prezentacije svake ustanove. Analiza je vršena na osnovu Pravilnika za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova [4] donetom od strane Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje. Izbor fakulteta je bio relativno ograničen, jer neki fakulteti koji poseduju važeću akreditaciju

nemaju objavljen ni Izveštaj o samovrednovanju na zvaničnoj prezentaciji, čak i sa sertifikatom prema standardu ISO 9001:2008, ali oni su retki. Analizirani su Izveštaji o samovrednovanju osam fakulteta sa više Univerziteta u Republici Srbiji, tako da se obuhvati više naučnih, geografskih i vlasničkih podela i prema kriterijumu geografske i strukovne diverzifikovanosti. Analiza je obuhvatila sedam od ukupno 14 kriterijuma.

3. PRIKAZ I ANALIZA REZULTATA

3.1. Analiza standarda 1 - strategija obezbeđenje kvaliteta

Strategija obezbeđenja kvaliteta mora biti doneta od strane najvišeg rukovodstva i redovno preispitivana. Potrebno je da sadrži sve neophodne elemente zahtevane Pravilnikom. Sve analizirane visokoškolske institucije ispunile su podkriterijume 1.2 i 1.3; koji zahtevaju da Strategija bude javno objavljena na sajtu i da je usvoji Savet fakulteta. Preispitivanje strategije kao zahtev 1.4 urađen je od strane Farmaceutskog fakulteta u Beogradu i Pravnog fakulteta u Nišu, dok drugi fakulteti ili nisu pominjali preispitivanje ili su ga zakazali za naredni period. Misiju i viziju definisala je svaka visokoškolska ustanova i one su specifične i u svrsi institucija koje su ih donele. Mere i subjekte za obezbeđenje kvaliteta, takođe, ali se u analizi nije videlo kakvi su rezultati ostvareni za sada i da li je bilo preispitivanja. Ispunjenost standarda 1 visokoškolske institucije su analizirale isključivo kroz predloženu SWOT analizu, koja daje okvire na osnovu kojih je moguće sprovesti unapređenja u narednom periodu. Važno je da su ciljevi rađeni u skladu sa SMART /ER konceptom koji pravi ogradu od deklarativnih ciljeva. Postoje brojni alati za implementaciju strategije, jedan od najpopularnijih ja Balanced scorecard, koji nije primenjen ni u jednoj visokoškolskoj ustanovi koja je analizirana. Modeli kao što su Porterov lanac vrednosti, Iškavin fishbone dijagram, strateške mape, ključni indikatori uspeha - indikatori performansi procesa, PEST analiza, Porterov model pet sila konkurentnosti, itd. nisu korišćeni ni od jedne analizirane institucije. Ne vidi se model upravljanja ciljevima, kao i jasna povezanost godišnjih i operativnih ciljeva sa strateškim.

3.2. Analiza standarda 2 - standardi i postupci obezbeđenja kvaliteta

Sve visokoškolske ustanove su utvrdile načine i postupke za obezbeđenje kvaliteta u svojim dokumentima. Podkriterijum 2.1 je svuda deklarativno ispunjen, ali u dugom procesu reforme koji predstoji, očekuje se da standardi za obezbeđenje kvaliteta budu potpuno implementirani i da nakon toga visokoškolske ustanove ostvare bolje rezultate od standardnih. Postupci obezbeđenje definisani su za svaku oblast obezbeđenja kvaliteta, ali vidno je odsustvo razumevanja i uključenosti zaposlenih. Nijedna analizirana institucija nije prikazala indikatore koji dokazuju da su standardi koji su definisani minimum onoga što oni ostvaruju i da ih prevazilaze u određenim oblastima ili to nije adekvatno prikazano javnosti.

3.3. Analiza standarda 3 - sistem obezbeđenje kvaliteta

Standard 3 zahteva se implementacija postupka obezbeđenja kvaliteta i poslova koji se obavljaju u statut institucije. Ovaj podkriterijum su ispunile sve analizirane visokoškolske ustanove. Učešće studenata u donošenju i sprovođenju strategije je važan segment standarda 3 i deklarativno je ugrađen u poslovanje svih analiziranih institucija. Potrebno je meriti *koliko studenata je učestvovalo u ovom procesu, kako su birani, na koje odluke, postupke su studenti učestvovali*, itd. Problem koji su sve institucije navele u ovoj analizi je slaba motivisanost studenata za učešće u ovim procesima. Motivisanost i odziv, kao i posvećen rad studenata je ključni deo unapređenja kvaliteta, potrebno je istaći jasne indikatore da se na tome radilo proteklih godina kako bi se ova oblast unapredila. Komisija je formirana u svim

visokoškolskim ustanovama i taj podkriterijum je formalno ispunjen. Indikatori koji bi ukazali na to, rezultate rada te komisije i da ona nije samo formalni organ, nedostaju u svim analiziranim izveštajima.

3.4. Analiza standarda 9 - kvalitet udžbenika, literature, bibliotečkih i informatičkih resursa

U Izveštajima o samovrednovanju visokoškolske ustanove su izvršile samo-evaluaciju po ovom standardu bez jasnih metoda i indikatora, osim za količinu bibliotečkih jedinica i radno vreme biblioteke. Opšti akt o udžbenicima poseduju sve analizirane visokoškolske ustanove. Kvalitet udžbenika je uglavnom propisan Pravilnikom, ali ne postoje jasni pokazatelji i metode kojima se vrši ocenjivanje udžbeničke literature. Nisu dati ni kriterijumi za izbor udžbenika, ocene koje su predstavljene su deklarativne. Standard 9.1. zahteva da udžbenička literatura bude obezbeđena na vreme, a taj indikator nije obuhvaćen ni jednim izveštajem. Pokrivenost nastave udžbenicima i drugom literaturom deklarativno je ispunjena, nisu prikazane mere koje to dokazuju, nema pokazatelja o povučenim i zamenjenim udžbenicima. Biblioteku poseduju sve analizirane visokoškolske ustanove i kao indikator opremljenosti korišćen je fond od 1000 bibliotečkih jedinica koji je potreban da bi se dobila akreditacija. Sve ustanove poseduju daleko veći fond bibliotečkih jedinica i prikazane su tačne brojke kao indikator kojim se dokazuje ispunjavanje ovog standarda. Ne postoje dokazi da se unapređuje i ocenjuje struktura bibliotečkog fonda, osim kod jedne institucije koja ocenjuje strukturu anketiranjem studenata. Zahtev za potrebnim brojem računara kod svih prikazan je u brojkama i u sredstvima ulozenim u IT. Broj zaposlenih u biblioteci i njihova stručna sprema je uglavnom data, ali ne postoje dokazi da je usklađena sa nacionalnim i evropskim standardima. Kompetentnost i motivisanost osoblja prati samo jedna institucija anketiranjem studenata. Ne postoje jasni indikatori koji dokazuju da se studenti sistematično upoznaju sa načinom rada u biblioteci i računskom centru. Dat je jasan indikator radnog vremena biblioteka, jedna ustanova ne ispunjava ovaj kriterijum, dok ga druge uglavnom minimalno ispunjavaju (12 sati).

3.5. Analiza standard 10 - kvalitet upravljanja visokoškolskom ustanovom i kvalitet nenastavne podrške

Opštim aktom u svakoj analiziranoj instituciji utvrđeni su organi upravljanja, njihove nadležnosti i odgovornosti. Struktura i organizacione jedinice kao i njihova koordinacija i kontrola su definisani. Sistemsko praćenje i ocenjivanje organizacije upravljanja su retko u kom izveštaju prikazane. Ankete se sprovode deklarativno, međutim nisu dati jasni rezultati kao i mere za njihovo poboljšanje. Mere i akcioni planovi postoje u određenim izveštajima koji su analizirani, međutim u pogledu promene organizacije mere su dosta kozmetičke. Ocena rada nenastavnog osoblja takođe se vrši anketnim putem uglavnom studenta. Uslovi za zasnivanje radnog odnosa kao i postupak su jasno definisani i dostupni. Obezbeđivanje permanentnog obrazovanja i usavršavanja upravljačkom i nenastavnom osoblju nije obezbeđeno. U akcionim planovima većina je to postavila kao cilj, međutim malo se radilo na ostvarenju zadatog cilja. Permanentno obrazovanje je od velike važnosti, indikatori kojima se to dokazuje mogu biti: *broj obuka koje je svako od zaposlenih prošao; ocena efekata obuke zaposlenih, itd.*; potrebno je iskazati ispunjenost ovog indikatora.

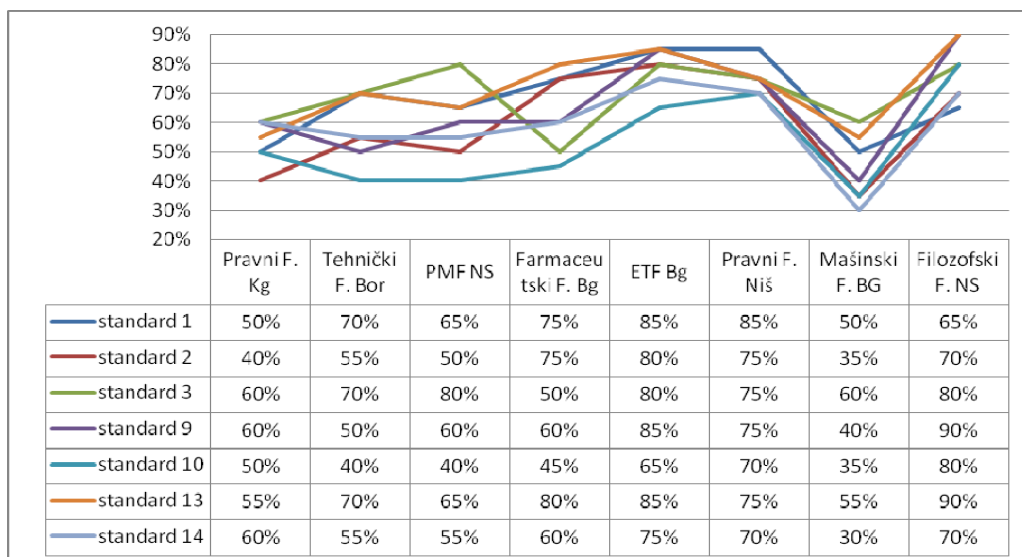
3.6. Analiza standard 13 - uloga studenata u samovrednovanju i proveri kvaliteta

Studenti kao jedni od glavnih interesnih strana i korisnika usluga visokoškolskih ustanova su važan segment u implementaciji standarda obezbeđenja kvaliteta. Sve analizirane institucije rade na uključivanju studenata i ostvarenju zahteva ovog standarda. Komisije za obezbeđenje kvaliteta imaju svoje predstavnike iz reda studenata u svim analiziranim institucijama što je

prvi zahtev standarda. U zavisnosti od analiziranih institucija postoje različiti načini na koje studenti daju svoje mišljenje o o strategiji, standardima, postupcima obezbeđenja kvaliteta kroz njihovo aktivno institucijalno učešće, studentskom parlamentu i kroz ankete koje popunjavaju. Ankete se sprovode, međutim, nedostaje jasan prikaz rezultata anketa i mera koje je institucija preuzela da se rezultati poboljšaju u narednom periodu. Ankete su uglavnom postavljene na zvaničnu internet prezentaciju. Aktivno učešće studenata u razvoju studijskih programa u okviru kurikuluma i razvoju metoda ocenjivanja je u razvoju i na tom polju potrebno je više rada. Potrebno je prikazati u izveštaju na koje odluke su studenti uticali u prethodnom periodu i šta je izmenjeno kako bi se povećao kvalitet studijskih programa. Problem koji se javlja kod svih institucija je nedovoljna motivisanost studenata da učestvuju u ovim procesima, problem nekonzistentnog mišljenja, subjektivnost pri popunjavanju anketa, prevelika očekivanja i površnost. Potrebno je doneti mere kojima će se motivacija povećati i objasniti značaj koji studenti imaju u procesu obezbeđenja kvaliteta. Neke institucije su preduzele aktivne mere, kao dobar primer može se uzeti Filozofski fakultet u Novom Sadu.

3.7. Analiza standard 14 - sistematsko praćenje i periodična provera kvaliteta

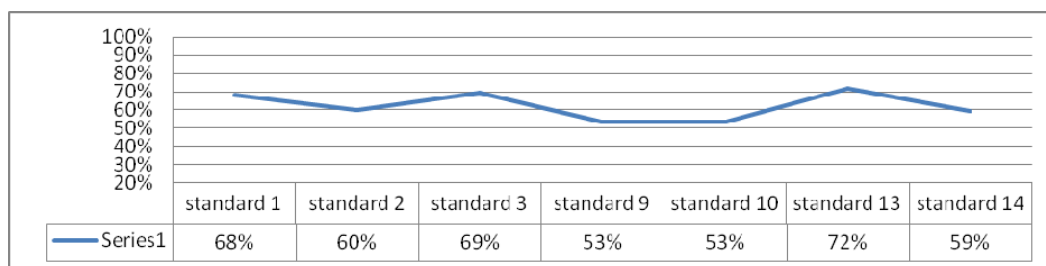
Sistematsko praćenje se vrši minimum jednom u tri godine, što sve analizirane institucije čine. Benčmarking sa drugim fakultetima je zahtevan ovim standardom, ali je malo rađeno na tom segmentu. Razmena studenata i dobre prakse važan je segment standarda 14, do sada analizirane institucije su radile na saradnji, međutim nema zajedničkih programa kao indikatora uspešnosti. Povratne informacije od poslodavaca, bivših studenata i Nacionalne službe za zapošljavanje slabo postoje. To je jedan od najvećih problema, zato što se studenti školuju za tržište rada i veza između njih mora da postoji. Citat iz jednog od analiziranih izveštaja: „Fakultet obezbeđuje redovnu povratnu informaciju od poslodavaca, predstavnika NSZ, svojih bivših studenata i drugih odgovarajućih organizacija o kompetencijama diplomiranih studenata, na način utvrđen ovim Pravilnikom i drugim opštim aktima fakulteta.“ [5], ne predstavlja nikakav dokaz o ispunjenosti zahteva standarda. U analiziranim institucijama nije prepoznata važnost upoznavanja javnosti sa izveštajima i ispunjenosti standarda. Infrastruktura za redovno i sistematsko prikupljanje podataka postoji, potrebno je raditi na boljem izveštavanju i poboljšanju sistema praćenja i merenja.

Grafikon 1. Prikaz ocene ispunjenosti standarda 1,2,3,9,10,13,14 prema visokoškolskim ustanovama

4. DISKUSIJA

Sve analizirane ustanove su primenile model samo-ocenjivanja, prema modelu 14 standarda datih pravilnikom. Indikatori kojima se dokazuje ispunjenost zahteva su drugačiji i uglavnom predstavljaju glavni nedostatak izveštaja o samovrednovanju. U izveštajima dat je opis deklarativnog ispunjavanja gotovo svih zahteva standarda, ali uglavnom nedostaju jasni, merljivi indikatori kojima se to dokazuje. Ne postoji model koji je definisao alate, indikatore, metode za samo-ocenjivanje. Alat koji se najviše koristio u analiziranim institucijama je SWOT analiza. Primenom SWOT analize institucije dobijaju jasan okvir za dalji razvoj, međutim problem je što SWOT analiza ne predstavlja prikaz jasnih indikatora koji dokazuju ispunjenost zahteva standarda. Zahtevi 14 standarda predstavljaju obavezne zahteve i minimum onoga što se zahteva od obrazovne institucije kako bi dobila akreditaciju. U standardu 2 jedan od zahteva je i stalno praćenje prevazilaženja zahteva standarda i shvatanja njih kao minimum. Analizom je retko gde primenjeno više od onoga što se traži ili bar to nije adekvatno prikazano. U rezultatima koji su iznad zahtevanih standarda najviše dokaza ponudili su ETF u Beogradu i Filozofski fakultet u Novom Sadu, međutim i u tim izveštajima postoje zahtevi standarda koji nigde nisu pomenuti. Uverljivost i mogućnost da se jasno istaknu svi dobri rezultati još jedan je argument u primeni indikatora. Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine definisano je, u delu koji se bavi obezbeđenjem kvaliteta, potrebno „razviti specifične indikatore kvaliteta, a ustanove obavezati da indikatore kontinulano prate. Javno publikovati izveštaje i mere nadzora.“, [6]. Kao jedan od glavnih problema realizacije zahteva standarda predstavljen je nedostatak motivacije zaposlenih i studenata, kao i ne razumevanje važnosti obezbeđenja i unapređenja kvaliteta. Međutim, nigde nije dato rešenje tog problema. Ova činjenica jednostavno nije prihvatljivo stanje koje treba samo da se konstatuje i time opravda loš rezultat. Potrebno je definisati mere i aktivnosti kojima ćemo objasniti značaj, povećati motivaciju i aktivno zainteresovati ljude da se uključe i da sve interesne strane visokoškolske ustanove rade na obezbeđenju i unapređenju kvaliteta. Da bi princip „student u centru učenja“ bio ostvariv potrebno je da oni aktivno učestvuju u radu na poboljšanju kvaliteta sopstvenog obrazovanja. Takođe, potrebno je definisati i jasne indikatore koji ovo dokazuju i koje mere parametre kojima se vidi aktivnije i snažnije učešće interesnih strana.

Grafikon 1: Prikaz ocene ispunjenosti standarda u analiziranim institucijama

5. ZAKLJUČAK

Visokoškolske ustanove u Republici Srbiji u proteklom periodu uradile su dosta na implementaciji i podizanju nivoa obezbeđenja kvaliteta. Analizu standarda prema precizno definisanim zahtevima, koji su postavljeni kao podkriterijumi 1.1, 1.2, itd; jedino je Filozofski fakultet u Novom Sadu uradio prema svakom zahtevu pojedinačno i SWOT analizom prikazao stanje po svakom podkriterijumu. Sve ostale analizirane institucije su opisno odgovarale na zahteve standarda i u većini izveštaja neki podkriterijumi nisu opšte obrađeni.

Podizanje efektivnosti ovih analiza moguće je ostvariti na dva načina:

- obavljanjem provera preko treće strane
- izdavanjem odgovarajućeg uputstva za popunjavanje izveštaja o samovrednovanju

Time bi se izvršila standardizacija podataka i pomoglo bi se visokoškolskim ustanovama da bolje popunjavaju Izveštaj. U tom uputstvu potrebno je definisati strukturu izveštaja, predloge indikatora čijim ostvarenjem se ispunjavaju određeni standardi, predlog alata za ocenu ispunjenosti standarda, čime bi se podigla i transparentnost postignutog kvaliteta visokoškolskih ustanova.

NAPOMENA: Ovaj rad je pripremljen uz podršku Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (Projekat III-44006).

6. LITERATURA

- [1] Ruso J., "Self-evaluation of Higher Education Institutions, VIII skup privrednika i naučnika – SPIN'11, Beograd, 2011
- [2] Lausset R., Priručnik za samoevaluaciju, Uvod, Pakt za stabilnost, Lozana, 2005
- [3] Bubb S., Earley P., From self-evaluation to school improvement: the importance of effective staff development, University of London, 2008
- [4] Pravilnik za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova (Sl. Gl. Republike Srbije br. 76/05)
- [5] Univerzitet u Nišu Pravni fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Niš, 2013.
- [6] Strategija razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine, www.mpn.gov.rs
- [7] Univerzitet u Novom Sadu PMF, Izveštaj o samovrednovanju, Novi Sad, 2012
- [8] Univerzitet u Kragujevcu Pravni fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Kragujevac, 2008.
- [9] Univerzitet u Beogradu Elektrotehnički fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Beograd, 2013.
- [10] Univerzitet u Beogradu Farmaceutski fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Beograd, 2012.
- [11] Univerzitet u Beogradu Mašinski fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Beograd, 2012.
- [12] Univerzitet u Beogradu Tehnički fakultet Bor, Izveštaj o samovrednovanju, Bor, 2012.
- [13] Univerzitet u Novom Sadu Filozofski fakultet, Izveštaj o samovrednovanju, Novi Sad, 2012.

